

Драги Читалићу, пажљиво читај текстове, одговарај на питања потпуним правописно тачним реченицама и пиши писаним словима ћирилице хемијском оловком. Срећно!

***

Одломак из приче *Миш краљице Викторије*

Једне ноћи, сасвим изненада, сиви порцелански миш окрену главу – прво лево, а затим десно.

– Ово што ћу вам сада испричати није забележила ниједна историја – рече сиви миш фигурама из витрине покрећући главу лево-десно, лево-десно. Сиви миш је био страшно љут на историчаре. Шта би им све рекао да га је пут којим случајем нанео у њихову близину!

Према фигурама из витрине односио се некако с висине, јер он није био обичан миш, мада је изгледао као и сви други мишеви од порцелана: имао је мале уши, дугачак реп, бркове и сиво крзно.

– Ја сам дворски миш – рече поносно. – Ја сам миш краљице Викторије! – додаде значајно и поклони се публици. Фигуре из витрине то протумачише као знак дворског васпитања.

– Признајем – настави миш – некада сам и ја био сасвим обичан миш коме су постављали мишоловке и кога су на сваком углу вребале дворске мачке. Али те ратоборне мачке нису биле ни упола онако храбре и ратоборне као оне из амбара о којима ми је причао деда. Дворске мачке биле су лење и размажене, увек сите и пресите. Хране је било у изобиљу, па смо се и ми мишеви свакодневно сладили. Поред таквих мачака могао сам мирно да протрчим кухињом с великим комадом сира. Мачка би ме одмах спазила, али се правила да ме не види и настављала је да дремуцка поред ватре. А онда се у целу ствар умешао главни краљевски кувар. И све се наједном променило. Почео је немилосрдно да прогања дворске мачке, да их кажњава глађу и батинама, а неке су изгубиле лепу дворску службу. О, какво је грозно време настало! Нисмо смели да извиримо из рупа. Мачке су нам објавиле рат до истребљења. Али глад је глад. Она не пита можеш ли и како ћеш. Притерани глађу излазили смо из рупа и један по један страдали. Тако је погинуо и мој деда. Велики борац, који је делио мегдане с мачкама по амбарима и шупама, завршио је неславно у шапама дебеле дворске мачке Жанете. Толико сам се због тога ражалостио да сам одмах почео да копам ходник у зиду. Тако ћу, мислио сам, заобићи све мачје страже и иза леђа им дрско украсти комад сира. Морао сам да осветлим деду. Копао сам и копао све док нисам изгубио оријентацију. Да бих видео где се налазим, изгрицкао сам рупу у зиду. Нисам ни сањао да се рупа налази у једном од четири угла краљичине собе. У ваздуху се осећао мирис мачака и ја сам храбро потрчао према средини собе. Застао сам као укопан. Очи у очи гледао сам с Њеним величанством краљицом Викторијом, коју сам знао само са слика. Краљица у тај мах врисну: – Упомоћ! Упомоћ!

У некој другој прилици ваљао бих се од смеха. Тада ме је понашање насмрт преплашене краљице потпуно збунило. Нисам ни сањао да се нас и краљице плаше и вриште чим нас угледају. И док сам размишљао шта да урадим, у собу улете стража.

– Држите га! Ухватите га! – викала је краљица, која се у међувремену попела на столицу.

У том тренутку помери се тешка сомотска завеса на прозору и неки човек паде пред краљицу молећи за милост. Краљица угледа нож у рукама незнанца и, поново вриснувши, паде са столице. Стража се, ако тако смем да кажем, на мој спас, устреми на тог плаћениг убицу непријатељске државе, одмах се установило.

Још сам могао да збришем и приметим траг свог присуства, али сам и даље стајао као прикован на сред собе. Жеља да останем и својим очима гледам откривање највеће велеиздаје у историји победила је у мени страх...

Весна Видојевић Гајовић: *Приче из витрине*, Креативни центар, Београд, 2017.

1.	Повежи догађаје из текста са одговарајућим насловима: Догађај а) Миш копа тунел и случајно излази у краљичину собу. б) Миш закључује да се и краљице боје. в) Миш прича фигурама о свом пореклу. г) Миш говори о мачкама и дедином животу. д) Миш збуњено чека насред собе.	Наслов целине 1. Хвалисави миш у витрини 2. Неочекивани сусрет 3. Победа над страхом 4. Тешка борба за сир 5. Незнанци у соби
2.	Како је главни краљевски кувар променио живот на двору? а) почео је да поставља мишоловке б) остављао је комадиће сира поред мишјих рупа в) навео је краљицу Викторију да поштује и мале животиње г) одвикао је мачке од удобног живота д) преселио је мачке у амбаре <i>Заокружи слово испред тачног одговора.</i>	
3.	Која осећања проживљава миш на свом путу до краљичине собе? смиреност мудрост жалост дрскост осветољубивост изгубљеност изненађеност храброст <i>Заокружи тачне одговоре.</i>	
4.	Повежи ликове са њиховим поступцима у овом одломку: Лик А) Краљица Б) дворска мачка В) деда Г) миш Д) нападач	Поступак 1. Дрема поред ватре. 2. Попела се на столицу у паници. 3. Пао је пред краљицу са ножем у руци. 4. Знатижељно остаје у соби. 5. Надмудрује противника.
5.	Пажљиво прочитај текст па на цртама испред тврдњи напиши Т ако је тврдња тачна, или Н ако је нетачна. ___ Миш је био поносан што је дворски миш. ___ Краљица Викторија је знала за нападача пре него што га је угледала у својој соби. ___ Стражари су разумели због кога је краљица викала упомоћ. ___ Миш је на крају био потпуно изненађен зато што је изгубио оријентацију. ___ Фигуре из витрине сматрају да миш има дворско понашање.	
6.	Кога је краљица тачно тражила да стража ухвати у том тренутку и зашто? а) Тражила је да ухвате плаћеног убицу, јер је видела нож у његовим рукама. б) Тражила је да ухвате миша јер је мислила да је он покренуо неки тајни механизам у зиду. в) Тражила је да ухвате миша јер се само њега плашила у том тренутку, пошто убицу још није била ни приметила. г) Тражила је да ухвате и миша и убицу истовремено. <i>Заокружи слово испред тачног одговора.</i>	
7.	Пажљиво прочитај одломак из Лафонтенове басне Сеоски и градски миш, па одговори на питања испод: Миш из града, становник пространог стана са отменим намештајем, персијским тепихом и сличним благодетима, позвао је свог рођака из села у госте. „Служи се, рођаче, да видиш шта ти ја овде пијем”, рече градски миш, наливајући свом сиромашном рођаку најскупље вино: шампањац. „Богме, овог у селу нема”, рече пољски миш и принесе чашу, али уто нешто трупну, а његов богати рођак победе у заклон. Овај, шта ће, стушти се за њим, очито је нека опасност.	

	„Шта би?“ упита пољски миш свог домаћина. „Пест, пролази газда“, шапну му овај. Мало потом изађоше, и миш из села принесе залогај, кад – нешто шушну. Рођак му нестале у трену, сакри се, а овај опет за њим. „Шта сад би?“ упита га. „Мачак!“, дрхтао је градски миш. Ипак, некако наставише градски ручак кад ли – трас, нешто лупи. Миш из града се кô без душе стушти у заклон а рођак за њим. „А сад?“ рече. „Шта је сад?“ „Собарица с метлом“, продахта домаћин, дошавши себи од страха. „Хајде, сад можемо продужити.“ „Само ти продужи, рођаче“, рече му сеоски миш. „Ја одох кући, нисам рад да ми сваки залогај и сваки гутљај преседну. Него, дођи ти сутра код мене у поље. Нема, истина, шампањца и других ђаконија, ал’ оно што се нађе у кући јешћемо на миру, рођо, без страха... Кад те гледам, све се нешто присећам оне бабе што је често говорила: <i>Увек је добро кад се има више, ал’ само кад си безбрижан и чио: вредност богатства потпуно страх брише, слободан живот и с малим је мио!</i> 1. Које су све опасности (уљези) прекинуле ручак градског миша? а) Мачак б) Собарица с метлом в) Газда г) Рођак <i>Заокружи све тачне одговоре</i> 2. Шта је главни разлог због којег сеоски миш одбија да остане у граду? А) Шампањац му је био превише хладан. Б) Није му се допао градски намештај. В) Сваки залогај му је преседао због сталног страха. Г) Пожурио је да убере жито у пољу. <i>Заокружи слово испред тачног одговора.</i> 3. Која је главна порука коју сеоски миш преноси на крају басне? а) Боље је имати пуно хране него мало пријатеља. б) Слободан и безбрижан живот је вреднији од скупих гозби у страху. в) Градски мишеви су увек богатији од сеоских. г) Бабе у селу су мудрије од свих мишева у граду. <i>Заокружи све тачне одговоре</i>													
8.	Шта је заједничко ликовима у оба текста: поље амбар град мачке собарице стража опасност дворац рупа богатство сир <i>Заокружи тачне одговоре.</i>													
9.	На основу оба текста заокружи Т за исправан закључак или Н за неисправан: <table border="1" data-bbox="191 1581 1360 1799"> <tr> <td data-bbox="191 1581 1105 1633">Мачке значајно утичу на животе дворскогмиша и миша из града.</td> <td data-bbox="1105 1581 1235 1633">Т</td> <td data-bbox="1235 1581 1360 1633">Н</td> </tr> <tr> <td data-bbox="191 1633 1105 1686">И дворски миш и градски миш се не брину за храну.</td> <td data-bbox="1105 1633 1235 1686">Т</td> <td data-bbox="1235 1633 1360 1686">Н</td> </tr> <tr> <td data-bbox="191 1686 1105 1759">И градски миш, и дворски миш су искрени и говоре само голу истину о својим животима.</td> <td data-bbox="1105 1686 1235 1759">Т</td> <td data-bbox="1235 1686 1360 1759">Н</td> </tr> <tr> <td data-bbox="191 1759 1105 1799">У тексту мишеви слушају приче својих рођака.</td> <td data-bbox="1105 1759 1235 1799">Т</td> <td data-bbox="1235 1759 1360 1799">Н</td> </tr> </table>	Мачке значајно утичу на животе дворскогмиша и миша из града.	Т	Н	И дворски миш и градски миш се не брину за храну.	Т	Н	И градски миш, и дворски миш су искрени и говоре само голу истину о својим животима.	Т	Н	У тексту мишеви слушају приче својих рођака.	Т	Н	
Мачке значајно утичу на животе дворскогмиша и миша из града.	Т	Н												
И дворски миш и градски миш се не брину за храну.	Т	Н												
И градски миш, и дворски миш су искрени и говоре само голу истину о својим животима.	Т	Н												
У тексту мишеви слушају приче својих рођака.	Т	Н												

Укупно бодова: _____

Прегледао/-ла: _____